

Rolande (57) ontdekte pas laat dat ze eierstokkanker heeft. Prof: “Deze ziekte wordt ook de ‘silent killer’ genoemd”

“Al die echo’s, al die afspraken. En desondanks werd toch te laat ontdekt dat ik eierstokkanker had.” Het verhaal van Rolande is niet uitzonderlijk. Omdat de klachten zo vaag zijn, blijft eierstokkanker vaak lang onder de radar. Omdat 8 mei World Ovarian Cancer Day is, vertelt Rolande hoe ze erachter kwam dat ze de ziekte heeft en over de strijd die ze levert. Prof. Xuan Bich Trinh legt uit waar je als vrouw op kunt letten. “Pas op voor een opgeblazen gevoel of een iets grotere buikomvang.”

“22 mei 2021 staat in mijn geheugen gegrift. Het is de dag dat de hemel op mijn hoofd viel en dat de wereld ophield met draaien.” Een jaar geleden kreeg Rolande (57) een zwaar verdict te horen: ze had eierstokkanker. Het nieuws kwam aan als een shock, met name omdat ze de ziekte al héél goed kende. “Mijn mama is zestien jaar geleden overleden aan diezelfde kanker. Omdat de ziekte in sommige gevallen erfelijk is, nam ik de nodige voorzorgsmaatregelen: om het half jaar ging ik op controle bij de gynaecoloog.”

Lees ook

•

PREMIUM

[Laat niet alleen je borsten checken: “Door onwetendheid over vulva- en vaginakanker blijven velen met symptomen rondlopen”](#)

•

PREMIUM

[Mammografie op maat: gepersonaliseerde borstkankerscreening is in de maak. “Er glijpen nog steeds veel tumoren door de mazen van het net”](#)

Op de foto's konden ze zien dat ik kanker had, en dat die ook nog eens flink uitgezaaid was.

Rolande

“Al die echo's, al die afspraken. Ondanks de stipte controles was het toch niet mijn gynaecoloog die de diagnose stelde”, vertelt de West-Vlaamse. “In die periode merkte ik zelf dat ik een dikkere buik had gekregen (*een van de typische symptomen van eierstokkanker, red.*). Maar ja, het was volle coronatijd, en bovendien volgde ik een online opleiding. Met andere woorden: ik zat maandenlang neer, dus stelde me geen vragen bij dat buikje.”

Pas toen Rolande merkte dat ze af en toe benauwd en kortademig was, stapte ze naar de huisarts, die haar doorverwees om röntgenfoto's te laten maken van haar longen. “Op de foto's konden ze zien dat ik kanker had, en dat die ook nog eens flink uitgezaaid was.”

Een slok diesel

Rolande moest achttien chemobehandelingen ondergaan, die elkaar in sneltempo opvolgden. “Elke week kreeg ik een zware chemococktail die mijn geur- en smaakvermogen compleet veranderde. Alles rook en proefde walgelijk. Zelfs water drinken was vreselijk, het was alsof ik een slok diesel in mijn mond had.” Maar de mentale klap was nog veel zwaarder, meent Rolande. “Mijn werk, mijn hobby's: alles viel weg. Af en toe een klein toertje wandelen of fietsen, dat was het enige wat nog lukte. Mijn sociaal leven veranderde compleet.”

Ik hoop me te pletter dat ik bij de groep zit die het haalt. Maar ik wil niet alleen overleven, ik wil ook *léven*.

Rolande

Erna volgde nog een chirurgische ingreep. Rolandes eileiders, eierstokken, baarmoeder en zoveel mogelijk van de kanker werd weggehaald. “Nadat ik hersteld was, dacht ik: oké, we zijn klaar. Ik kan de draad van mijn leven weer oppikken. Maar door de medicatie en de operatie traden er nóg complicaties op. Het was zwaar, maar ik ben blijven doorzetten. Sindsdien heb ik het gevoel dat ik in een overleefmodus zit. Ik hoop me te pletter dat ik bij de ‘gelukzakken’ zit, de groep die het haalt. Maar ik wil niet alleen overleven, ik wil ook léven. En eerlijk: dat kan ik niet alleen. Ik krijg psychologische hulp van een therapeut. Daar ben ik echt dankbaar voor.”

“Nu zit ik in een nabehandelingsfase. Ik moet nog dagelijks pillen slikken en zo goed als elke week naar het ziekenhuis gaan voor een controle. Voor hoelang nog? (*haalt de schouders op*) Ik hoop nog héél lang, want dat wil zeggen dat ik niet hervál en dat ik oud mag worden. Maar ik hou er rekening mee dat een lang leven voor mij misschien niet in de sterren staat geschreven. Ik probeer me erbij neer te leggen... De ene keer lukt dat, de andere keer wat minder, het is een struggle die ik blijf aangaan.”

(Lees verder onder de foto.)

Prof. Xuan Bich Trinh geeft meer uitleg over deze gevaarlijke vrouwenkanker: “Veel heeft te maken met pech en genetische aanleg”

Nog maar weinig mensen hebben al gehoord van eierstokkanker.

“Nochtans krijgen in België een zeventiendertal vrouwen per jaar te horen dat ze eierstokkanker hebben. Dat komt neer op ongeveer een op de zeventig vrouwen”, vertelt gynaecologisch oncoloog Xuan Bich Trinh (UZA). “Het is dus zeker geen zeldzame ziekte.” Het kan op elke leeftijd ontstaan, maar vooral vrouwen ouder dan 55 jaar krijgen ermee te maken.

“Eigenlijk is de naam niet helemaal correct”, zegt prof. Trinh, “want wetenschappers hebben ontdekt dat de kanker in de meeste gevallen niet in de eierstok ontstaat, maar in de eileiders, waar cellen zich ongecontroleerd vermenigvuldigen en een kwaadaardig gezwel vormen.”

Slechts in een kwart van de gevallen zijn we er tijdig bij. Bij de rest is de kanker al uitgezaaid.

Prof. Xuan Bich Trinh

Het probleem is dat eierstokkanker vaak pas wordt ontdekt als het te laat is. Prof. Trinh: “Daarom wordt deze ziekte ook wel de ‘silent killer’ genoemd. Slechts in een kwart van de gevallen zijn we er tijdig bij. Bij 75 procent is de kanker al uitgezaaid.” Dat komt omdat de aandoening vaak symptoomloos blijft. En als er al klachten voorkomen, zijn die nogal vaag. “Het gaat dan om een wijziging in het stoelgangpatroon, een opgeblazen gevoel, buikpijn, een iets grotere buikomvang,... Niet meteen zaken waarbij je denkt: oei, er is iets mis.”

Behandelingen

Toch is er ook goed nieuws. “Veel kankers zijn niet meer te genezen eens ze uitgezaaid zijn. Maar bij eierstokkanker blijft er nog steeds een kans op genezing, mits een goede behandeling”, stelt de oncoloog. “Statistisch

gezien is de kans op overleving veertig procent. Hoe later de diagnose valt, hoe kleiner die kans wordt.”

“Bij een vermoeden van eierstokkanker zal een arts eerst weefsel vergaren via een kleine operatie, dat al of niet een bevestiging geeft. De behandeling erna bestaat uit een combinatie van chemotherapie en een heelkundige ingreep, waarbij zoveel mogelijk van de tumoren worden weggenomen. Dat noemen we ook ‘debulking’. Daarnaast is men bezig met nieuwe therapieën te ontwikkelen. Sinds kort bestaat er bijvoorbeeld medicatie die de DNA-herstelmechanismen beïnvloedt, waardoor de patiënt een grotere kans op overleven en langdurige remissie krijgt.”

Genetische aanleg

Bij eierstokkanker valt er niet één oorzaak aan te wijzen. Trinh: “Veel heeft te maken met pech. Al speelt genetische aanleg ook een grote rol: mutaties in het BRCA1-gen en BRCA2-gen geven een sterk verhoogde kans op borst- en eierstokkanker. Vrouwen met endometriose lopen ook een iets hoger risico. Wie de anticonceptiepil slikt, heeft een iets lager risico.”

(Lees verder onder de foto.)

Angelina Jolie liet haar eierstokken en eileiders verwijderen om eierstokkanker te voorkomen. Haar moeder overleed op 56-jarige leeftijd aan die ziekte. © Getty Images

Bij baarmoederhalskanker kan je met een uitstrijkje proberen om het op tijd op te sporen. Maar voor eierstokkanker bestaat er zo geen goede screeningsmethode. “Onderzoekers zijn hierover al meer dan twintig jaar hun hoofd aan het breken. Zonder succes. Om de zoveel maanden of jaren naar de gynaecoloog gaan voor een check-up, geeft op dat vlak dus een vals gevoel van veiligheid. Het enige wat je kan doen om eierstokkanker te voorkomen, is de eierstokken en eileiders preventief laten weghalen. Dat doen we enkel bij hoogrisicopatiënten met een genetische aanleg. Actrice Angelina Jolie is hier het bekendste voorbeeld van.”

Vrouwen met een mutatie in het BRCA1-gen krijgen het advies om de eileiders en eierstokken te laten verwijderen vanaf ze 35 à 40 jaar zijn. Bij vrouwen met een mutatie in het BRCA2-gen geldt dat advies vanaf 40 à 45 jaar. “Het is en blijft wel een moeilijke beslissing”, benadrukt Trinh. “Deze

operatie heeft aanzienlijke consequenties, zoals de menopauze die onvermijdelijk begint, lichamelijke veranderingen alsook cardiovasculaire effecten. Dat is niet min. Daarom raden we sinds enkele jaren steeds vaker aan om enkel de eileiders preventief weg te nemen. Dit heeft minder neveneffecten, maar geeft wel een risicoreductie tot 65 procent.”

Esperanza is een vereniging voor vrouwen met of na een gynaecologische kanker. Op de [website](#) vind je meer informatie over de ziektes en kan je in contact komen met lotgenoten. Daarnaast organiseren ze op regelmatige basis groepsactiviteiten.